

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Instituut Sancta Maria te RUISELEDE

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 60848

Instelling Instituut Sancta Maria

Directeur Martine VAN WANSEEELE

Adres Pensionaatstraat 10 - 8755 RUISELEDE

Telefoon 051-68.94.43

Fax 051-68.67.05

E-mail sanctamaria@molenland.be

Website <http://www.sanctamaria.be>

Bestuur van de instelling K.S.O.-Tielt-Ruiselede

Adres Ieperstraat 32 - 8700 TIELT

Scholengemeenschap SGKSO Molenland

Adres Patersdreef 5 - 8700 TIELT

CLB Vrij CLB Tielt

Adres Grote Hulststraat 55 1 - 8700 TIELT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 24-10-2016, 25-10-2016, 26-10-2016, 27-10-2016, 28-10-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 28-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 20-12-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Wendy FRANQUET

Teamleden Erik DE BOU, Rika DE ROOVER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)	7
3.1.1.2 Beroepenveld Verzorging-voeding in het beroepsvoorbereidend leerjaar Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding (D/2003/0279/011)	8
3.1.1.3 Biologie in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen (leerplannen D/2012/7841/003 en D/2012/7841/004)	10
3.1.1.4 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2015/7841/015)	11
3.1.1.5 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan D/2013/7841/061)	14
3.1.1.6 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	17
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	19
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	20
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	20
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	22
4.1 Leerbegeleiding.....	22
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	25
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	27
6.1 Wat doet de school goed?	27
6.2 Wat kan de school verbeteren?	27
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	28
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	28

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Instituut Sancta Maria is een kleine bso-tso-aso-school in het centrum van het landelijke Ruiselede. Naast een eerste graad met een A- en B-stroom omvat het onderwijsaanbod enkel een tweede graad met de studierichtingen Economie, Wetenschappen, Sociale en technische wetenschappen en Verzorging-voeding.

Het ontbreken van de derde graad maakt van de school een echte transitschool die de overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs kan vergemakkelijken. De school speelt de kleinschaligheid uit als troef en investeert veel in leerlingenbegeleiding. Het motto van de school is dan ook 'Kwaliteit Op maat Dichtbij'. Anderzijds is voor deze kleine school het op peil houden van het aantal leerlingen een bezorgdheid die het hele team deelt. De school zet dan ook sterk in op een positieve beeldvorming en het werven van leerlingen.

De leerlingeninstroom telt heel wat leerlingen met specifieke onderwijsnoden en taalzwakke leerlingen. Toch stromen de leerlingen zeer vlot door en doen ze het goed in de vervolgscholen. De sterk uitgebouwde leerbegeleiding draagt hiertoe bij. De school heeft een brede basiszorg voor alle leerlingen en ze investeert veel in de specifieke leerbegeleiding voor de leerlingen met verhoogde onderwijsnoden.

Het leiderschap van de directie is toegankelijk en getuigt van een sterke betrokkenheid bij de school. Een 'directieteam' van leraren en meerdere werkgroepen ondersteunen de schoolleiding bij de schoolwerking en de realisatie van het pedagogisch project. De directie bespreekt de beleidsopties op de verschillende participatieorganen en geeft veel aandacht aan de gedragenheid door het team bij het implementeren van vernieuwingen. Het engagement en de betrokkenheid van heel het schoolteam dragen bij aan het positieve leer- en leefklimaat.

De school besteedt aandacht aan de kwaliteit van de onderwijsprocessen, maar doet niet systematisch aan kwaliteitsbewaking. Daardoor ontsnappen enkele onderwijskundige aspecten aan de kwaliteitsradar van de school zoals de leerplangerichtheid van de evaluatiepraktijk en de integratie van ICT in een aantal vakken.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert, dat ze voldoende aandacht schenkt aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' en in voldoende mate de vakoverschrijdende eindtermen nastreeft. De leerplanrealisatie voldoet voor alle onderzochte vakken, met name aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom, het beroepenveld Verzorging-voeding in het beroepsvoorbereidend leerjaar Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding, biologie in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen, expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen en huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding. De onderwijsinspectie besluit de doorlichting dan ook met een gunstig advies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	aardrijkskunde	
Graad 1 Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding		huishoudkunde, voeding
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde	
Graad 1 Sociale en technische vorming	aardrijkskunde	
Graad 2 ASO Economie	biologie	
Graad 2 ASO Wetenschappen	biologie	biologie
Graad 2 BSO Verzorging-voeding		huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen		expressie, huishoudkunde, opvoedkunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden kwaliteitsvol gerealiseerd. De leerbegeleiding ondersteunt de leerplanrealisatie. De evaluatie is valide en transparant.

Onderwijsaanbod	Het aanbod is sterk leerplangericht. Het beheersingsniveau is goed. Het terreinwerk krijgt de vereiste tijdsbesteding en een passende vormgeving. De leerplandoelgerichtheid leidt tot een kwaliteitsvolle benadering met voldoende samenhang. De leerlingen voeren echter zelden het begeleid zelfstandig groepswork over toerisme in België uit.
<i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Alle lessen vinden plaats in het vaklokaal. De minimale materiële vereisten zijn aanwezig. De vereiste wandkaarten zijn aanwezig maar niet vlot beschikbaar. Dit verhindert het situeren van plaatsen, ook op onverwachte momenten, en de opbouw van de referentiekaarten en het wereldbeeld. De digitale uitrusting met internettoegang wordt gebruikt voor de projectie van bronnenmateriaal. Het elektronische platform en ICT worden ingezet bij de realisatie van de leerplandoelstellingen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie van het dagelijks werk bereidt goed voor op de examens. De examenvragen zijn duidelijk geformuleerd en voorzien van de puntenverdeling. De evaluatie gaat zeer gericht uit van de leerplandoelstellingen en peilt evenwichtig naar kennis, inzicht en vaardigheden. De toepassingsvragen zijn gebaseerd op atlasgebruik en toegevoegd, zorgvuldig geselecteerd bronnenmateriaal. De afstemming met een variatie aan vraagvormen op het correcte beheersingsniveau zorgt voor een valide bevraging. In een aantal uitzonderlijke gevallen worden terminologie en classificatie onterecht als middel en niet als einddoel geëvalueerd.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen beschikken over een atlas en goed gestructureerd cursusmateriaal. Ook het terreinwerk wordt ondersteund met duidelijk bronnenmateriaal. Door middel van onderwijsleergesprekken op basis van geprojecteerde bronnen verwerken de leerlingen de inhoud. Actieve werkvormen stimuleren het denk- en leerproces van de leerlingen. De leerlingen zijn dankzij duidelijke afspraken en studietips goed voorbereid op hun evaluaties. De leerlingen kunnen rekenen op feedback na toetsen en examens.

3.1.1.2 Beroepenveld Verzorging-voeding in het beroepsvoorbereidend leerjaar Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding (D/2003/0279/011)

Voldoet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De aandacht voor vaardigheden, kennis en attitudes is evenwichtig verdeeld.

Onderwijsaanbod	Het aanbod is volledig en getuigt van een evenwichtige verdeling van de leerplandoelstellingen. De gebruikte leer- en werkboeken voor de vakken 'zorg voor voeding' en 'zorg voor leef- en woonsituatie' vormen, aangevuld met extra materiaal, een goede basis voor het bereiken van de leerplandoelstellingen. Het cursusmateriaal voor 'personenzorg' is sterk visueel opgebouwd en voorzien van talrijke doe-opdrachten, die activerende werkvormen uitlokken. De leraren vinden een mooi evenwicht in het aanbrengen van vaardigheden, kennis en attitudes. De leraren zetten in op gedifferentieerd werken en gaan uit van de leefwereld van de leerlingen. Die manier van werken sluit aan bij de kenmerken en behoeften van de doelgroep.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

In het aanbod is er weinig aandacht voor het ontwikkelen van een kritische kijk op maatschappelijke trends en topics, zoals het leerplan dit voorop stelt.

Kortlopende vakoverschrijdende projecten – door de school participerende activiteiten genoemd – geven de leerlingen de kans om te leren omgaan met potentieel toekomstige doelgroepen. Tijdens die activiteiten werken de leerlingen op integratieniveau aan de leerplandoelstellingen. Ze weten bij aanvang welke vakoverschrijdende competenties mee in de kijker staan. Extramurale activiteiten zorgen voor een reële context om te werken aan leerplandoelstellingen die op school moeilijk of niet te bereiken zijn.

Uitrusting	In de vaklokalen zijn de nodige leermiddelen voor het realiseren van de leerplandoelstellingen beschikbaar. Aan elkaar grenzende ruimten faciliteren het gedifferentieerd werken enerzijds en het werken in kleine groepen volgens een doorschuifstelsel anderzijds. Dat laatste verhoogt het efficiënt gebruiken van de lestijd.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	

De infrastructuur van de didactische keukens voldoet, maar is verouderd. Door het ontbreken van een aparte zone voor handhygiëne is er niet voldaan aan de minimale vereisten van het leerplan. In de vaklokalen is geen ICT-infrastructuur ter beschikking. De leraren kunnen wel een ICT-lokaal reserveren wanneer zij dit wensen. De integratie van ICT tijdens de lessen is nog beperkt.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De school trekt de kaart van gespreide evaluatie zonder examens. De evaluatie is doorgaans proces- en praktijkgericht en gesitueerd op het juiste beheersingsniveau. Enkele toetsen zijn nog te kennisgericht opgesteld. De leraren kiezen bij de praktijkbeoordelingen voor een evaluatie vertrekkende vanuit de zelfreflectie door de leerling. Naast de beoordeling van de verschillende uit te voeren stappen, hebben leraren ook oog voor het (leren) benoemen van de gemaakte fouten en voor de remediërmogelijkheden. Die manier van werken sluit aan bij het begeleidend evalueren volgens het perspectief van het leerplan. Het formuleren van transparante evaluatiecriteria gebeurt nog onvoldoende. Daarnaast bevatten de opgaven van de taken, de instructies, de toetsvragen en de schriftelijke feedback regelmatig taalfouten.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De sfeer in de klas is veilig en aangenaam en bevordert het leren. De nood aan verhoogde zorg van sommige leerlingen zorgt uitzonderlijk voor wat spanning. Leerlingen en leraren gaan op een respectvolle manier met elkaar om. De leerlingen krijgen gepaste begeleiding en terugkoppeling bij hun prestaties. De leraren hebben veel aandacht voor aanmoediging en positieve bekrachtiging van de leerlingen. De leraren hebben veel aandacht voor brede basiszorg. Duidelijke instructies, voldoende herhaling van de basisprincipes, gestructureerde bordschema's en een ruim aanbod aan aanschouwelijk materiaal ondersteunen het leerproces. Het stappenplan, aangereikt ter ondersteuning van de praktijklessen, vertoont een groeiende mate van complexiteit. De leraren vullen de leerboeken aan met actuele artikels. Bij het lezen daarvan is er aandacht voor het leren onderscheiden van hoofd- en bijzaken. Ze maken ruimte om gedifferentieerd te werken, wat tegemoetkomt aan de diversiteit aan leernoden binnen de klasgroep. Tijdens de lessen 'zorg voor voeding' is de GON-begeleider van een bepaalde leerling aanwezig om het hele leerproces samen te doorlopen. De aandacht van de leraar kan zo voldoende naar de andere leerlingen gaan. Met de kortlopende vakoverschrijdende projecten beogen de leraren succeservaringen bij de leerlingen en positieve contacten met externe doelgroepen.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	De vakgroep kent een collegiale en professionele samenwerking die leidt tot uitwisseling van ideeën voor de participerende activiteiten. De vakgroep heeft ook al meer dan eens een beroep gedaan op de ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst. Het cursusmateriaal voor 'personenzorg' is het resultaat van een samenwerking tussen collega's van tien verschillende scholen. Een recente nascholing rond binnenklasdifferentiatie werpt in de dagelijkse klaspraktijk zijn vruchten af. Het nog transparanter maken van de evaluatiecriteria en het wegwerken van de taalfouten in de verschillende documenten zijn uitdagingen voor de toekomst.

3.1.1.3 Biologie in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen (leerplannen D/2012/7841/003 en D/2012/7841/004)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen voldoende. De infrastructuur, de leermiddelen en de leerbegeleiding ondersteunen de leerplanrealisatie. De evaluatiepraktijk is transparant.

Onderwijsaanbod	De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen voldoende. Het beheersingsniveau is goed en het onderwijsaanbod is volledig. In de studierichting wetenschappen is het aanbod ook evenwichtig en samenhangend. De algemene leerplandoelstellingen in verband met de 'wetenschappelijke vaardigheden' en de vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen vormen hier veelal het uitgangspunt. De leerlingen leren de kennis- en vaardigheidsgerichte aspecten met voldoende samenhang verwerken. In de studierichting economie gaat er, door het te sterk kennisgericht aanbieden van de leerplandoelstellingen, onvoldoende aandacht naar de algemene doelstellingen in verband met 'wetenschappelijke vaardigheden'. Het evenwicht en de samenhang in het aanbod komen in het gedrang door een minimale integratie van de algemene doelstellingen in verband met 'onderzoekend leren'. De kennisopbouw bij de leerlingen gebeurt te weinig vertrekkend vanuit proefondervindelijke waarnemingen, experimenten en terreinstudie. Praktische vaardigheden komen wel minimaal aan bod in het tweede leerjaar van de studierichting economie, maar terreinstudie kon niet worden aangetoond. Het beheersingsniveau van het aanbod is hoger dan vooropgesteld in de leerplandoelstellingen en niet evenwichtig.
<i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	
Uitrusting	De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. Alle lessen vinden plaats in een lokaal met voorzieningen zoals gevraagd door het leerplan. De leermiddelen voor de realisatie van de praktische leerplandoelen zijn aanwezig. De lokalen zijn aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. Ze zijn ook uitgerust met een computer met internetverbinding en een beamer. Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting worden in de studierichting wetenschappen efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. Dit gebeurt echter te weinig in de studierichting economie.
<i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. De leerlingenresultaten voldoen in ruime mate. De toetsen en examens zijn representatief voor de aangeboden leerinhouden en het beheersingsniveau voldoet. De vraagstelling is verzorgd, gevarieerd, rijk geïllustreerd en ingebed in voor de leerlingen herkenbare contexten. De evaluatiecriteria zijn helder en de leerlingen kennen de puntenverdeling. Toetsen en examens worden met zorg gecorrigeerd. De opgaven peilen naar kennis, inzicht en toepassingen maar zijn soms te sterk kennis- en leerwerkboekgericht. In de studierichting economie komen de leerplandoelstellingen effectief, maar op een onevenwichtig manier, aan bod. De evaluatie van de praktische vaardigheden en vakattitudes in het kader van 'onderzoekend leren/leren onderzoeken' komt in de studierichting wetenschappen voldoende aan bod maar in de studierichtingen economie te weinig of niet. Het onderscheid tussen de examens van de studierichting wetenschappen en de studierichting economie is te veel gebaseerd op kennisgerichte en verdiepende leerplandoelstellingen en te weinig op het verschil in beheersingsniveau van de basisleerplandoelstellingen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen rustig en in een veilig leerklimaat. Leerlingen krijgen leerkansen via onderwijsleergesprekken en activerende werkvormen. Het ondersteunend materiaal en het cursusmateriaal is leerplangericht, overzichtelijk en duidelijk gestructureerd. De instructietaal is verzorgd. Leraren zorgen voor remediëring en geven feedback. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht. Overhoringen zetten de leerlingen aan tot regelmatige studie en bereiden goed voor op de examens.

3.1.1.4 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2015/7841/015)

Voldoet

Het onderwijsaanbod bevat evenwichtig bijna alle leerplandoelstellingen op het vereiste beheersingsniveau. De evaluatiepraktijk is voldoende afgestemd op het leerplan.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen voor expressie en huishoudkunde binnen de werkvorm 'integrale opdrachten'. Het is daarbij duidelijk welke leerplandoelstellingen bij welke opdrachten aan bod komen. De meeste integrale opdrachten passen bij het profiel van de studierichting en integreren de verschillende leerplandoelstellingen. Bij enkele integrale opdrachten staan de bijdragen van de verschillende componenten nog wat los van elkaar. Bijna alle leerplandoelstellingen van expressie komen aan bod. Enkel de leerplandoelstellingen die te maken hebben met beschouwen en inleven en de leerplandoelstelling 'via verschillende expressievormen presenteren' krijgen te weinig aandacht. De opdrachten doen evenwichtig een beroep op de verschillende expressievormen beeld, woord en klank. De expressievorm beweging komt slechts een enkele keer aan bod.
---	--

Binnen de opdrachten voor expressie ontbreekt een logische leerlijn: in het derde leerjaar zijn de opdrachten complexer en meer geïntegreerd dan in het vierde leerjaar. In het vierde leerjaar missen de opdrachten de nodige uitdaging om de leerlingen voldoende voor te bereiden op de derde graad.

Het onderwijsaanbod bestrijkt bijna alle leerplandoelstellingen van huishoudkunde. Enkel de doelstelling 'de betekenis van het etiket op een verpakking toelichten' ontbreekt nagenoeg volledig. Een maaltijd plannen, voorbereiden, bereiden, bewaren en presenteren oefenen de leerlingen geleidelijk meer zelfstandig in betekenisvolle contexten. Het verantwoorden van keuzes en het aanpassen van bestaande recepten aan verschillende contexten en levensechte situaties bij een variatie aan doelgroepen komt beperkt en met onvoldoende diepgang aan bod. Het toetsen van de samenstelling van gerechten aan een voedingsvoorlichtingsmodel gebeurt niet systematisch.

Voor het vak opvoedkunde bevat het aanbod evenwichtig en op het vereiste beheersingsniveau alle leerplandoelstellingen. Aan de hand van gevarieerde verwervings- en verwerkingsopdrachten gaan de leerlingen actief aan de slag met de leerstof. Zo werken ze voldoende op het toepassingsniveau zoals het leerplan dat vereist. Het aanbod vertrekt frequent van reële contexten en sluit aan bij de actualiteit en de leefwereld van de leerlingen. Binnen de integrale opdrachten verbreden en verdiepen de leerlingen hun beheersing van de leerplandoelstellingen aan de hand van relevante opdrachten.

Het aanbod van opvoedkunde blijft doorheen de twee leerjaren sterk leraargestuurd, waardoor de leerlingen weinig stappen zetten naar zelfstandig leren.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

De bijdrage van huishoudkunde aan de integrale opdrachten bedraagt gemiddeld vier lesuren per lesweek en van expressie één lesuur. Dit staat niet in verhouding tot het aantal leerplandoelstellingen van beide componenten in het leerplan. Dat maakt het voor leraren moeilijk om alle leerplandoelstellingen van expressie met voldoende diepgang te realiseren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Voor expressie en opvoedkunde voldoet de uitrusting aan de minimale vereisten van het leerplan. De leraren maken gebruik van ruime, polyvalente lokalen die het toelaten om activerende werkvormen te gebruiken. Deze lokalen beschikken over een computer met projectiemogelijkheid voor de leraar en voldoende ICT voor de leerlingen. De leraren gebruiken ICT beperkt als ondersteuning van het onderwijsproces en zetten de leerlingen veeleer beperkt aan tot integratie van ICT in hun leerproces. Zo blijven ook de mogelijkheden van het elektronische leerplatform nog onbenut.

Voor huishoudkunde voldoet de uitrusting niet aan de minimale vereisten van het leerplan. De leraren maken voornamelijk gebruik van didactische keukens, maar deze beschikken niet over een computer met internetaansluiting. De keukens zijn ook verouderd, wat het hygiënisch werken bemoeilijkt.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie van de leerplandoelstellingen voor expressie en huishoudkunde gebeurt aan de hand van de deelopdrachten binnen de integrale opdrachten. De leraren gebruiken hierbij een doelenboek waarbij de vier competenties uit het leerplan geconcretiseerd zijn in subdoelen of evaluatiecriteria. Dit betekent dat de specifieke leerplandoelstellingen van expressie en huishoudkunde uit het leerplan enkel worden geëvalueerd in de mate dat deze overeenstemmen met de subdoelen uit het doelenboek. Slechts uitzonderlijke peilt een deelopdracht expliciet naar een specifieke leerplandoelstelling. In de praktijk betekent dit dat een aantal specifieke leerplandoelstellingen onderbelicht blijven in de evaluatiepraktijk.

De leerlingen weten duidelijk welke subdoelen uit het doelenboek of specifieke leerplandoelstellingen de deelopdrachten meten. Ze krijgen een score op tien op deze doelen of leerplandoelstellingen, maar het is niet te achterhalen hoe deze score tot stand komt. Zo mist de evaluatiepraktijk de nodige transparantie en objectiviteit. De leerlingen krijgen bij elke deelopdracht wel mondelinge en schriftelijke kwalitatieve feedback van de leraren. Deze feedback geeft meestal hun presteren op de betreffende doelstellingen goed weer. De leerlingen evalueren frequent zichzelf, maar dit telt niet mee in het eindoordeel.

De leraren gebruiken het doelenboek onvoldoende om de groei van de leerlingen doorheen de twee leerjaren in kaart te brengen. De leerlingen houden niet systematisch bij in welke mate ze een doel bereikt hebben en ze starten het vierde leerjaar opnieuw met een leeg doelenboek. De rapportering over de integrale opdrachten naar ouders toe gebeurt uitsluitend op basis van een cijfer, waardoor veel waardevolle informatie verloren gaat.

Voor huishoudkunde meten schriftelijke toetsen de ondersteunende kennis. Deze bevatten echter te veel contextloze en niet valide vragen waardoor de evaluatie onvoldoende afgestemd is op het leerplan.

De evaluatiepraktijk van het vak opvoedkunde bestrijkt evenwichtig bijna alle leerplandoelstellingen met het vereiste beheersingsniveau. Toetsen en examens bevragen kennis en toepassingen in bekende en nieuwe, betekenisvolle contexten. Enkele handelingsdoelen die te maken hebben met samenwerken en communiceren, zoals actief luisteren en de rol van voorzitter opnemen, zijn onvoldoende of niet duidelijk terug te vinden in de evaluaties.

Leerbegeleiding Het leerklimaat is aangenaam en geordend. De leerlingen en leraren gaan respectvol en positief met elkaar om.
Preventief
Curatief

De brede basiszorg is voldoende uitgebouwd en heeft aandacht voor gestructureerd leren en planmatig werken. De leraren gebruiken activerende en gevarieerde werkvormen. Het studiemateriaal is goed gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De leerlingen krijgen duidelijke werkbundels voor de geïntegreerde opdrachten. Voor opvoedkunde gebruiken de leerlingen een handboek dat de leraren aanvullen met goedgekozen, actueel materiaal. Voor toetsen en examens geven de leraren studietips en bakenen ze duidelijk af wat leerlingen moeten kennen. Toetsen en examens bevatten ondersteunende schrijfkaders. Deze aandacht voor het bieden van structuur gaat echter te weinig gepaard met het systematisch uitdagen van leerlingen om het eigen leren geleidelijk zelf meer in handen te nemen. Binnen de 'integrale opdrachten' is er wel aandacht voor reflectie op het eigen functioneren, maar dit ondersteunt slechts beperkt het zelfstandig leren.

De onderwijspraktijk bevat enkele remediëringsactiviteiten. Zo overlopen de leraren de verbeterde toetsen klassikaal. De leerlingen kunnen bij de leraren terecht voor meer uitleg of extra ondersteuning. Ook voor leerlingen met specifieke onderwijsnoden leveren de leraren extra inspanningen.

Deskundigheidsbevordering De leraren overleggen frequent formeel en informeel over organisatorische en pedagogische-didactische thema's. Ze vernieuwen de integrale opdrachten geregeld in functie van de actualiteit en de opportuniteiten die zich aanbieden.
Overleg
Vorming

De leraren volgen vakgerichte bijscholingen en vormingen over didactische thema's. Ze delen deze kennis op de vakvergaderingen en trachten vernieuwingen te introduceren. Toch leidt dit niet altijd tot de beoogde resultaat zoals de lacunes in de evaluatiepraktijk aantonen.

3.1.1.5 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan D/2013/7841/061)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen. Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk stroken voldoende met de vereisten van het leerplan.

Onderwijsaanbod Bijna alle leerplandoelstellingen komen met voldoende diepgang en op het vereiste beheersingsniveau aan bod. De leerlingen verwerven de leerplandoelstellingen toepassingsgericht in betekenisvolle contexten bij de juiste doelgroepen. Het onderwijsaanbod sluit voldoende aan bij de belevingswereld van de leerlingen.
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Enkel de specifieke doelstellingen die te maken hebben met methodisch handelen en samenwerken bij een zelfgekozen opdracht en met een relatie leggen met maatschappelijke tendensen, komen in mindere mate aan bod. Een aantal specifieke doelstellingen van de algemene doelstelling ‘binnen een welomschreven opdracht zorg dragen voor linnen’ zoals strijken en wasgoed kast klaar maken, komen te uitgebreid aan bod en in een weinig betekenisvolle context.

De leerlingen reflecteren veelvuldig. In een aantal gevallen gebeurt dit doelgericht over hun handelen in relatie tot het bereiken van de leerplandoelstellingen. Een aantal reflecties missen echter deze doelgerichtheid en beperken zich eerder tot het neerschrijven van een logboek.

De school heeft de leerplandoelstellingen verdeeld over vijf ‘vakken’ wat de integratie van de leerplandoelstellingen belemmert. Slechts tijdens een aantal ‘participatieve activiteiten’ verwerven de leerlingen de leerplandoelstellingen mooi geïntegreerd in reële contexten. Zelfs de doelstellingen van kwaliteitsbewust handelen krijgen een plaats in een apart vak waar de leerlingen voornamelijk de ondersteunende kennis leren. Deze doelstellingen komen wel voldoende geïntegreerd en toepassingsgericht aan bod in de andere vakken.

Het onderwijsaanbod sluit aan bij de eerste graad en bereidt voldoende voor op de derde graad. De complexiteit van de meeste opdrachten neemt gestaag toe doorheen de twee leerjaren. Een uitzondering hierop is het vak textiel- en interieurzorg waar de opdrachten sterk leraargestuurd blijven. Vorig schooljaar organiseerde de school een graadklas wat deze leerlijn sterk verstoort.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting voldoet niet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. In de didactische keuken ontbreekt een aparte zone voor handhygiëne. De keuken heeft een ruimte om gezamenlijk te tafelen of om theorie aan te brengen, maar ICT ontbreekt. De keuken is verouderd, wat handelen volgens goede hygiënische praktijken bemoeilijkt.

De meeste leslokalen beschikken over een computer met internetaansluiting en projectiemogelijkheid. De inzet van ICT als ondersteuning van het onderwijsproces verschilt echter van leraar tot leraar. In enkele lokalen staan computers voor de leerlingen, maar de integratie van ICT in het leerproces van de leerlingen gebeurt beperkt en staat nog in de kinderschoenen.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk bestaat uit toetsen, opdrachten en praktijkopdrachten en bevat bijna alle leerplandoelstellingen. De toetsen peilen naar de ondersteunende kennis en toepassingen in betekenisvolle contexten, maar contextloze kennisvragen nemen nog een te grote plaats in. Meerdere vragen zijn dubbelzinnig geformuleerd, wat de validiteit vermindert. De toetsen bevatten een duidelijke puntenverdeling. De evaluatie van de opdrachten en praktijkopdrachten missen duidelijke evaluatiecriteria die afgestemd zijn op de leerplandoelstellingen. Ook gebeurt de toekenning van een cijfer op de gebruikte evaluatiecriteria niet duidelijk en met veel ruimte voor subjectiviteit. Zo komt de validiteit en de transparantie van de evaluatiepraktijk in het gedrang. De doelstellingen over reflecteren maken geen deel uit van de evaluatiepraktijk. De leerlingen evalueren veelvuldig zichzelf, maar deze zelfreflectie telt niet mee in hun resultaat.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het leerklimaat is aangenaam en geordend. De leerlingen en leraren gaan respectvol en positief met elkaar om. De brede basiszorg is voldoende uitgebouwd. De leraren gebruiken activerende werkvormen. Het studiemateriaal is goed gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Differentiëren gebeurt beperkt op basis van het tempo of de mogelijkheden van de leerlingen. De leerlingen krijgen duidelijke werkplannen voor textiel- en interieurzorg en zorg voor voeding en een kijkwijzer voor kwaliteitsbewust handelen. Alle toetsen bevatten ondersteunende schrijfkaders. De leraren leveren extra inspanning voor leerlingen met specifieke onderwijsnoden. Bij de meeste leraren blijft het onderwijsproces sterk leraargestuurd en begeleid doorheen de twee leerjaren. Binnen de vakgroep ontbreekt de gezamenlijke aandacht voor een geleidelijke groei naar meer zelfstandig leren van de leerlingen. De onderwijspraktijk bevat enkele remediëringsactiviteiten. Zo overlopen de leraren de verbeterde toetsen klassikaal. De leerlingen kunnen bij de leraren terecht voor extra oefenkansen of meer uitleg. Sterkere leerlingen ondersteunen af en toe leerlingen met grotere leernoden.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep overlegt frequent formeel en informeel over organisatorische en pedagogisch-didactische thema's. De invoering van het nieuwe leerplan gaf echter onvoldoende aanleiding om het onderwijsaanbod meer geïntegreerd aan te bieden en minder vanuit vakken zoals vroeger.

*Overleg
Vorming*

De leraren volgen vakgerichte bijscholingen en vormingen over didactische thema's. Ze delen deze kennis op de vakvergaderingen en trachten deze vernieuwingen te implementeren. Toch leidt dit niet altijd tot het beoogde resultaat zoals de lacunes in de evaluatiepraktijk aantonen.

De vakgroep kan met ondersteuning van de directie en de pedagogische begeleidingsdienst nog verder professionaliseren om de leerplandoelstellingen meer geïntegreerd aan te bieden en de evaluatiepraktijk te optimaliseren.

3.1.1.6 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De visie en de planning voldoen. De VOET vormden recentelijk de basis om de schoolvisie te actualiseren. 'Leren leren' en respectvol en zorgzaam omgaan met elkaar en met de leefomgeving nemen hierin een belangrijke plaats.

Doelgerichtheid

De school inventariseert het nastreven van de VOET binnen de vakken en in vakoverschrijdende projecten. Het gaat niet enkel om een kwantitatieve inventaris, maar de leraren moeten ook inhoudelijk verantwoord hoe ze de VOET nastreven.

Hiaten in dit overzicht bepalen gedeeltelijk de planning op het vlak van VOET. Zo kiest de school het jaarthema op basis van de VOET die nog meer aan bod moeten komen. Momenteel geeft de inventaris en de planning van de school onvoldoende informatie wat betreft de gerichtheid op alle leerlingengroepen.

Ondersteuning De school zorgt voor een breed draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren vrij adequaat te ondersteunen. Thematische werkgroepen organiseren de schoolbrede activiteiten in het kader van VOET. De directeur en enkele leden van het directieteam bewaken het overzicht.

De communicatie over de VOET verloopt veelal informeel, maar ook formeel voornamelijk via de personeelsvergadering. De school betreft actief het lerarenteam bij het uitwerken van de visie, het vastleggen van prioriteiten en het registreren van de concrete inspanningen op vak- en schoolniveau. In de schoolgebouwen houden 'eyecatchers', die de werkgroepen regelmatig vernieuwen, de VOET levendig voor leerlingen en leraren. Ook met de ouders communiceert de school geregeld over de VOET via de website en een tijdschrift.

Doeltreffendheid De school evalueert meerdere elementen van de VOET-werking. Voor de projecten gebeurt de evaluatie consequent in de werkgroepen en overlegorganen en leidt ze tot bijstellingen. De evaluatie richt zich echter niet systematisch op de afstemming van het project op de VOET. De bijdrage van de vakgroepen aan de VOET evalueert de school minder courant.

Om de inspanningsverplichting meer volledig en betrouwbaar in kaart te kunnen brengen, is de wijze van inventariseren recentelijk aangepast. Toch mist de school een volledig overzicht van alle leerlingengroepen.

Ontwikkeling De school informeerde het lerarenteam uitgebreid over de geactualiseerde VOET. Verschillende personeelsleden volgen nascholingen binnen de domeinen van de VOET. Deze nascholingen kaderen niet in een analyse van de professionaliseringsbehoeften voor de VOET.

De school vertoont binnen haar VOET-werking wel een ontwikkelingsdynamiek. Zo speelt ze in op recente maatschappelijke fenomenen bijvoorbeeld met een activiteit tegen cyberpesten.

Lichamelijke gezondheid en veiligheid De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Een aantal eindtermen komen aan bod in de vakken van de basisvorming zoals lichamelijke opvoeding en natuurwetenschappen en in leefsleutels, waardoor de school alle leerlingen bereikt. De werkgroep 'gezondheidsbeleid' organiseert projecten en zet regelmatig gezondheidsthema's in de kijker die de hele schoolpopulatie bereiken. De school zet de leerlingen actief aan tot bewegen en tot het nuttigen van gezonde drankjes. De lessen over eerste hulp bij ongevallen bereiken niet alle leerlingengroepen.

Omgeving en duurzame ontwikkeling Vrijwel alle eindtermen worden met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De werkgroep 'kwikke kikkers' die bestaat uit leraren en leerlingen, organiseert schoolbrede acties die sensibiliseren om duurzaam met materiaal en met de omgeving om te gaan. Om de natuur en het landschap te beleven en te leren appreciëren gaan alle leerlingen onder meer in de eerste graad op bosexcursie. Inzicht verwerven in duurzaamheidsvraagstukken komt minder expliciet aan bod, maar verklaart de school door de afwezigheid van een derde graad.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

Opgemerkte tekorten neemt ze op in de planning. De uitwerking van de plannen is niet altijd even concreet. De school houdt wel rekening met de vastgestelde tekorten. Er is geen duidelijk beeld van de kostprijs. De budgettering ontbreekt. De betrokkenheid van de preventieadviseur in het aankoop- en indienststellingsbeleid is uitgeschreven in een procedure. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De instelling heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt.

De school geeft aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving op de verschillende locaties waarvan de school gebruikmaakt.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er enkele tekorten op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is gepland en pakt de instelling aan via organisatorische maatregelen en/of kleinere werken en/of sensibiliserende acties. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie ten gronde.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne is de conclusie dezelfde.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse blijkt dat alle locaties comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. Er is geen vierkante meter overdekte speelplaats per leerling beschikbaar maar bij slecht weer kunnen de leerlingen tijdens de pauzes terecht in recreatieruimtes. Er werden toch een aantal knelpunten opgemerkt. Zo zijn de beschermkappen voor de boormachines in de technieklokalen aanwezig maar stonden deze niet gemonteerd op de machines. Chemische producten worden soms bewaard in voedingsmiddelenrecipiënten, wat niet kan. De etikettering is up-to-date en meestal verzorgd, maar de school moet de etiketten op enkele flessen vervangen. Verschillende elektriciteitskasten, bereikbaar voor de leerlingen, bleken niet op slot.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne werd vastgesteld dat er geen water ter beschikking is in het EHBO-lokaal. De toiletten voor meisjes en jongens zijn gescheiden. Er is een register met de interventies in het kader van de eerste hulp.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja

• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school profileert zich als een school die 'leert leren'. Naast een brede basiszorg voor alle leerlingen, is specifiek leerbegeleiding één van de prioriteiten, omwille van de groeiende complexiteit van de leernoden van de instromers. De school concretiseert haar visie in tal van doelgerichte acties voor alle leerlingen.

Met het oog op een efficiënte begeleiding brengt de school de beginsituatie van de leerlingen in kaart. Dat gebeurt op basis van gegevens verkregen uit huisbezoeken, uit contacten met de basisscholen, uit de resultaten van de taalscreening of uit persoonlijke contacten met de begeleiders van het geïntegreerd onderwijs (GON).

De school bereikt voldoende gelijkgerichtheid in de leerbegeleiding. In deze kleinschalige school, waar de directeur en twee deeltijds vrijgestelde leraren de leerlingenbegeleiding coördineren, is er naast formeel ook veel informeel overleg rond leerbegeleiding.

De school zet actief in op participatie van alle betrokken partijen: leerlingen, ouders, leraren en externe deskundigen. De (hulp)klastitularissen geven de leerhulp op maat vorm via interactie met de leerlingen en sturen bij waar nodig. Zelfreflectie van de leerlingen op hun leerbehoeften is daarbij het centrale uitgangspunt.

Ondersteuning Gefilterde dossierlijnen ('need to know') op het elektronische leerlingvolgsysteem geven de leraren een totaalbeeld van de leerling. Door de kleinschaligheid gebeurt dringende informatieverspreiding ook vaak van persoon tot persoon in de leraarskamer.

De school treft in de brede basiszorg een aantal structurele maatregelen. Zo is er voor de eerste graad en voor wetenschappen in de tweede graad de Begeleid Zelfstandig Leren-klas (BZL), waarin leerlingen - onder begeleiding van leraren in een co-teaching systeem - op zelfstandige basis leerstofonderdelen verwerken. Leerlingen en ouders ontvangen een heldere brochure rond 'leren leren'. Leraren en leerlingen werken actief met sjablonen voor leerstofafbakening en voor studietips per vak. Het peter-metersysteem biedt leerlingen van respectievelijk het tweede en het vierde jaar de kans om (leer)buddy zijn voor de leerlingen van het eerste en het derde jaar.

Voor een aantal GON-leerlingen zijn er - in samenspraak het met Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) - aangepaste lesprogramma's uitgetekend. Afhankelijk van de onderliggende problematiek, gaat het om flexibele leertrajecten of om individueel aangepaste curricula.

De school betreft de ouders doelbewust bij de begeleiding van het leerproces door het organiseren van een informatieavond 'leren leren', om de visie en werkwijze van de school daarover toe te lichten en de ouders te ondersteunen bij het begeleiden van hun kinderen.

Op het vlak van remediëring zijn er structureel klasuren voorzien voor ICT, wiskunde, Nederlands en Frans in de eerste graad aso en tso. In het bso krijgt 'leren leren' een plaats bij de reflectie op de zelfevaluatie en tijdens de procesevaluatie van de uitgevoerde projecten.

Doeltreffendheid De school biedt op het niveau van de individuele leerling aandacht aan de evaluatie van de aangeboden ondersteuning. Dit gebeurt via actieve participatie van leerlingen, ouders en leraren. Zo bespreken de leerlingenbegeleiders met de leerlingen en hun ouders of ze de extra aangereikte hulpmiddelen gebruiken in functie van het verhogen van hun zelfstandigheid. De school gaat ook na voor welke examens en vakantietaken leerlingen ondersteuning kregen van externe begeleiders en wat de effecten daarvan zijn. De school hecht veel belang aan het afbouwen van de ondersteuning waar mogelijk, omdat zij de leerlingen na de tweede graad zo zelfredzaam mogelijk wil laten doorstromen naar een andere secundaire school. Kritisch stilstaan bij de gegunde remediërende, differentiërende, compenserende en dispenserende maatregelen gebeurt eveneens als voorbereiding op de derde graad.

Leerlingen kunnen de grafiek van hun leerresultaten opvragen op het elektronische leerlingvolgsysteem en die samen met hun rapportcommentaren bespreken met de leraren.

Het talenbeleid van de school kwam tot stand als onderdeel van het GOK-thema Taalvaardigheid. De school verwerft een goed beeld op de talige noden van de leerlingen door de taalscreening. Die gebeurt via een door de scholengemeenschap ontwikkeld instrument, aangevuld met een eigen luistertoets, voor alle instromers in het eerste leerjaar van de eerste graad. Bijna dertig procent van de leerlingen heeft – om diverse redenen – nood aan extra taalondersteuning. De schoolleiding en de coördinator talenbeleid hebben hun visie vertaald naar concrete doelen. Ze hebben heel wat ondersteunend materiaal ontwikkeld dat afgestemd is op de noden van de leerlingen. Hun acties zijn echter nog niet doorgesijpeld tot in alle vakken. Een beperkt aantal leerlingen is anderstalig. Zij krijgen via externe vrijwilligers en GON-begeleiders een taalbad.

De school kreeg vorig schooljaar startbegeleiding vanuit de pedagogische begeleidingsdienst rond taalgericht vakonderwijs. Dit schooljaar volgt de opvolgbegeleiding.

De leerlingenbegeleiders geven feedback op de examens van hun collega's, in functie van heldere en eenduidige vraagstelling, structuur en lettertype, eenvormigheid en verzorgde lay-out.

Nog meer de focus leggen op taalgericht vakonderwijs, het evalueren en bijsturen van de nog los van elkaar staande remediëringsinitiatieven en het gebruik van algemeen Nederlands door alle leraren zijn aandachtspunten.

Ontwikkeling Het schoolteam levert blijvende inspanningen om de kwaliteit van de leerbegeleiding te borgen. De school kreeg vorig schooljaar startbegeleiding vanuit de pedagogische begeleidingsdienst rond taalgericht vakonderwijs. Dit schooljaar volgt de opvolgbegeleiding. Een recente ontwikkeling binnen het lerarenteam is het van elkaar leren via hospiteren. De directie nodigt hiertoe uit en moedigt dit aan. Bij de start van dit schooljaar volgde het volledige team een pedagogische studiedag rond binnenklasdifferentiatie.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het algemeen beleid berust bij de directeur, vrijwillig bijgestaan door een ‘directieteam’ van leraren uit verschillende geledingen. Dit directieteam fungeert als klankbord en toetssteen voor de directeur en ondersteunt het creëren van een draagvlak bij de implementatie van vernieuwingen. Eveneens werkt het als een aanspreekpunt voor het lerarenteam. Ook het directiecomité van de scholengemeenschap kleurt mee het beleid van de school.

Werkgroepen, vakgroepen en het administratief personeel ondersteunen inhoudelijk en organisatorisch de schoolleiding bij het realiseren van het pedagogisch project. Zij werken vrij onafhankelijk en krijgen duidelijke verantwoordelijkheden. De directeur volgt hun werking van nabij op.

De schoolleiding kiest uitdrukkelijk voor een toegankelijk beleid door veel aanwezig te zijn tussen de leerlingen en haar medewerkers. Zo houdt ze goed voeling met wat er leeft op de school en heeft ze zicht op het functioneren van haar team. Op deze manier slaagt de schoolleiding erin de betrokkenheid en het engagement van het schoolteam te erkennen en te waarderen.

Visieontwikkeling Recentelijk herformuleerde de school vanuit de vakoverschrijdende eindtermen en in overleg met heel het team de schoolvisie. Om zich duidelijk te profileren vertaalde de school de visie in de slogan ‘Kwaliteit Op maat Dichtbij’. Dit geeft goed weer waar de school voor staat: kwaliteitsvol onderwijs met veel aandacht voor ‘leren leren’ op maat van elke leerling in een kleinschalige school. De school speelt haar kleinschaligheid uit als troef om de overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs te vergemakkelijken en om zorg op maat te bieden. Anderzijds is het op peil houden van het leerlingenaantal een bezorgdheid die heel het schoolteam deelt. De school zet dan ook sterk in op een positieve beeldvorming en op de werving van leerlingen.

De schoolleiding stelt sinds kort een schoolwerkplan op met de onderwijskundige prioriteiten voor het komende jaar. Actiepunten vanuit de scholengemeenschap en verbeterpunten die in de loop van het schooljaar tot uiting kwamen in de dagelijkse werking, vormen de basis van dit plan. Het schoolwerkplan is echter geen levendig instrument dat schoolbreed de kwaliteitszorg aanstuurt. Het vertrekt niet vanuit een langetermijnvisie op de onderwijskundige processen en bevat geen operationele doelen en concrete acties. Voor het realiseren van het schoolwerkplan doet de schoolleiding een beroep op het directieteam, de werkgroepen, de vakgroepen en de pedagogische begeleidingsdienst. Opvolging en bijsturing gebeurt door directie en binnen de verschillende overlegorganen, maar verloopt niet gesystematiseerd en doelgericht.

Besluitvorming De schoolleiding betreft het schoolteam bij het beleid via het directieteam en de personeelsvergaderingen. Door de kleinschaligheid van de school verloopt heel wat communicatie informeel. Elke leraar neemt bovendien deel aan een of meerdere werkgroepen. Samen met het laagdrempelige en toegankelijke schoolbeleid maakt dit dat leraren zich sterk verbonden voelen met de school. De schoolleiding heeft bij het implementeren van vernieuwingen veel aandacht voor het tempo van en de gedragenheid door het team.

De vakgroepen werken vrij autonoom. De schoolleiding legt het organisatorisch kader vast en reikt hen pedagogisch-didactische thema's aan. Via de verslagen en via gesprekken volgt directie hun inhoudelijke werking op en stuurt bij indien nodig.

De officiële participatieorganen functioneren conform de regelgeving. Via de leerlingenraad krijgen de leerlingen de kans om activiteiten te organiseren, maar minder om mee na te denken over pedagogisch-didactische thema's. De ouderraad ondersteunt de school bij activiteiten, doet aan fondsenwerving en denkt ook inhoudelijk mee.

Kwaliteitszorg Door de kleinschaligheid van de school en de taakbetrokkenheid van heel het team slaagt de school erin de kwaliteit van de onderwijsprocessen enigszins te waarborgen. De school heeft echter geen duidelijk, schoolbreed systeem voor kwaliteitszorg, wat de kwaliteitsbewaking kwetsbaar maakt. Daardoor ontsnappen enkele onderwijskundige aspecten aan de kwaliteitsradar van de school zoals de leerplangerichtheid van de evaluatiepraktijk. Ook komen een aantal vernieuwingen zo traag op gang zoals de integratie van ICT in een aantal vakken.

De school verzamelt een aantal beleidsrelevante data zoals de resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs, gegevens over de leerlingen die instromen en het welbevinden van ouders. Deze gegevens leiden beperkt tot bijstellingen van de schoolwerking. De verschillende overlegorganen evalueren hun activiteiten, maar door het gebrek aan duidelijke doelstellingen verloopt dit niet altijd doelgericht.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangename en geordende leer- en leefklimaat.
- De betrokkenheid en het engagement van het schoolteam.
- De laagdrempelige, waarderende en respectvolle omgang met de leerlingen en hun ouders.
- De leerbegeleiding, met voldoende aandacht voor de leerlingen met specifieke onderwijsnoden.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het toegankelijke en geëngageerde leiderschap.
- Het in de praktijk brengen van het pedagogisch project.
- De aandacht voor de gedragenheid door het team bij het implementeren van vernieuwingen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het 'onderzoekend leren' bij de leerplanrealisatie voor biologie in de tweede graad aso in de studierichting Economie.
- De evaluatiepraktijk in huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in de tweede graad bso in de studierichting Verzorging-voeding.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor een geleidelijke groei naar zelfstandig leren in een aantal vakken.
- De uitwerking van een competentiegerichte evaluatiepraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- De uitwerking en implementatie van een schoolbreed kwaliteitszorgsysteem.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Wendy FRANQUET de inspecteur-verslaggever	Martine VAN WANSEELE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	